

A mostani lesz minden idők legmocskosabb kampánya?

2022.02.21. 10:31

Ajánlom 96

Alkalmatlan, korrupt és képmutató: általában ezek a karaktergyilkossági kísérletek leggyakoribb vádjai, amelyekkel a politikai ellenfelek igyekeznek egymás gondosan felépített reputációját elpusztítani. De mégis mire jó, és pontosan hogyan működik a politikai vegykonyhában készülő profi lejáratás, a karaktergyilkosság? Böhm Kornél, a témáról könyvet író kommunikációs szakértő magyarázta el. Interjú.

Sokan várják tűkön ülve, hogy mikor kerülnek nyilvánosságra az **Ördög ügyvédje által megígért újabb botrányos szexvideók, ismert magyar politikusokkal a főszerepben. Eddig hallgatólagos megállapodás uralkodott a hazai közéletben, szemben például az amerikaival, hogy nem támadunk magánélettel. A tabu végleg megdőlni látszik?**

Nem mondok újat azzal, hogy a hálózobatitkok, a magánélet, főleg a botrányok mindig is prioritásnak számítottak a show-biznisz világában. Ha két híresség, celeb összejön vagy épp válik, pláne, ha még harmadik fél is szerepel a történetben, az biztos, hogy címlapsztori. Ám az, hogy ki kivel, mikor és hol, eddig valóban nem volt része a magyar politikai kultúrának, különösebben nem tematizálódott sem a közbeszédben, sem a politikai kommunikációban.

Leginkább azért, mert élt egy hallgatólagos megállapodás a szereplők, a politikai ellenfelek között, hogy ugyanúgy előfordulnak piszkos ügyek nálatok, ahogy nálunk is, inkább ne is feszegessük ezeket. Bár korábban is láthattunk próbálkozásokat, a **2019-es Borkai-üggyel** végleg átszakadt a gát, és mára szinte semmi akadályja annak, hogy valakit a vélt vagy a valós nő-, illetve férfiügyeivel lejárassanak. Pláne azért, mert Borkai Zsolt szexbotránnya, amiben kiderült, hogy a keresztény-konzervatív politikus házasember létére prostituáltakkal mulatott egy jachton, teljesen egyértelmű **hatást gyakorolt** a szavazói magatartásra.

Cukiságkampány, lángosmajszolás, disznóvágás, kiskutya-simogatás, unoka- és gyerekmutogatás. A magánélet azért is válhatott támadási felületté, mert politikusaink újabban szorgalmasan gyártják a tartalmat a magánéletükről a közösségi oldalakra, akárcsak a celebek?

Jogos a felvetés. Érdekes, hogy például házon belül és azon kívül is mindenki úgy tartja számon az angliai politikát, mint a toryk, a labourok, valamint a liberálisok egymással folytatott küzdelmét. Sokszor egy külpolitikában jártas embernek is meg kell erőltetnie magát, hogy akkor most melyik csapatnak ki is a vezére. Ahogy a német politikai életben is inkább táborokat tartunk számon, addig nálunk igencsak **vezetőnehéz** a hazai közélet.

Így nálunk mindennél fontosabb a személyes siker, a saját brand, **az énmárka jelentősége**, mert országos és helyi szinten is legtöbbször két vezéregyéniség csatájáról szólt a fáma. Emlékezhetünk a nagy Horn Gyula – Orbán Viktor-párharcra vagy az Orbán vs. Gyurcsány-mecsekre. Ez a fajta, vezér uralta politikai logika magával hozza azt is, hogy a jelölt emberi oldalát is meg kell mutatni.

QP | Quality Placement®

**90Hz-es AMOLED kijelző.
64MP-es kamera.
Xiaomi 11 Lite 5G NE.**

Válaszd Go Super-rel,
korlátlan hívással!

Érdekel

Korlátlan hívás belföldön és az EU-ban.
A készlet erejéig. A tájékoztatás nem teljes körű.

Together we can

hirdetés

Ennek egyik emblematikus példája Gyurcsány Ferenc 2005-ös, miniszterelnöki dolgozószobában lejtett tánca.

Ami kommunikációs szempontból utólag inkább ütött vissza, és vált nevetség tárgyává, akárcsak Falus Ferenc egykori tiszti főorvos sokak számára felejthetetlen [jeges vödörös videója](#) 2014-ben. Ő végül visszalépett a jelöltségtől, és nem is lett belőle főpolgármester.

Ezek inkább voltak a politikai öngyilkosság minősített, klasszikus újkori magyar példái. Ehhez képest egész pontosan mi minősül karaktergyilkosságnak?

A karaktergyilkosság az én értelmezésemben mindig egy konkrét személy ellen irányuló tudatos támadás, amely a kiszemelt áldozat hírnevét, társadalmi megbecsültségét igyekszik lerombolni. Továbbá az is lényeges, hogy ez a fajta lejáratási kísérlet mindig tudatos, a végrehajtása pedig tervezetten, következetes stratégia mentén történik. A karaktergyilkosság egyébként nem feltétlenül csak a politika közegében történik, ugyanúgy lehet valaki karaktergyilkosság szenvedő alanya a munkahelyén, a családjában vagy egy számára bármilyen szempontból meghatározó közegben.

Fotó: Bodnár Patrícia / Index

A könyvében az ókortól napjainkig számtalan sikeres és sikertelen karaktergyilkossági művelet történetét meséli el. Melyik a kedvenc példája, amelyik tökéletesen érthetővé teszi, hogy micsoda pusztítást tud végezni, mikor kibiztosítják a karaktergyilkosság fegyverét?

Az Egyesült Államokban máig nagyon meghatározó a veteránmúlt, hihetetlen tisztelet övezi azokat, akik részt vettek a harcokban. Például a második világháborúban, a vietnámi vagy épp a koreai háborúban. John Kerry szenátor, aki a demokraták jelöltje volt 2014-ben George Bushsal szemben, tengerészgyalogosként szolgált a vietnámi háborúban, ahol hőstettei után számos kitüntetést kapott. Mindez egyébként szerves része volt az elnökjelölti kampányának. Erre a Bush-féle republikánus brigád előkerített olyan egykori harcostársakat, akik azt állították, hogy Kerry valójában egy semmirekellő, nyámnyila alak, sőt nemsokára megjelent egy *leleplező* könyv is, amely relativizálta, abszolút kétségbe vonta Kerry katonai érdemeit. *Alkalmatlan* – nem más, mint ez volt a Kerry elleni karaktergyilkosság fő üzenete.

Hogyan készül a karaktergyilkosság a titkos politikai vegykonyhában?

Eleve monitorozzák, hogy kiből lehet potenciális ellenfél, majd legtöbbször egy alapos felkészülési, adatgyűjtési folyamat következik a múlt részletes feltárásával. Például ha a jelölt évekig Kanadában élt és dolgozott, biztos vagyok benne, hogy kikérdezik még az egykori szomszédokat is. Vagy ha korábban állatorvosként praktizált, az utolsó helyi kutyatulajdonost is kifaggatják.

Ahogy arra egész konkrét példát is láthattunk a közelmúltban, amikor elmentek az illető szülőfalujába, valamint diplomák, tudományos fokozatok, jogosítványok és nyelvvizsgák megléte után nyomoznak. Ha ekkor találunk a múltban bármit, ami esetleg megbotránkoztató vagy ellentmondásos lehet, kiválasztják a legütőképesebbet, és arra kezdenek el negatív, karaktergyilkos kampányt építeni.

Ha semmi terhelő nem kerül elő, még erőlködve sem, gondolom, akkor jön a szavak már említett kiforgatása, kontextusból kiemelése, hogy az ellenfelet rasszistának, gyerekverőnek, erkölcstelennek és még ki tudja, minek állítsák be. A Bibliából is lehetne idézni a mondatot, hogy „Nincs Isten”, csak épp úgy folytatódik a mondat, hogy „- mondta a balga”.

Egyrészt igen, valóban régi, klasszikus módszere a karaktergyilkosságnak, amikor tudatosan kapkodják le mondatok elejét vagy végét. Pont a napokban dobtak be hozzám egy szórólapot, amin az állt, hogy a helyi jelölt állítólag azt mondta, hogy kevés a bevándorló. Jó, de ezt milyen értelemben és szöveggörnyezetben mondta? Ez természetesen nem derült ki a szórólapról. Miközben itthon időről időre tanúi lehetünk olyan karaktergyilkossági kísérleteknek is, amikor valakit teljesen légből kapott hazugságokkal próbálnak lejáratni.

Ilyen volt például 2018 környékén a Vona Gáborral szembeni karaktergyilkossági kísérlet, akinek az **állítólagos melegségét** abból igyekeztek levezetni, hogy egyszer azt nyilatkozta, csipesszel szedi a szemöldökét. Ezeket a vádakat ráadásul hihetetlen mennyiségben és intenzitással öntötték a választópolgárokra. Mivel a karaktergyilkosság csak akkor működik, ha az állításai hihetőnek tűnnek, Vona Gábor esetében visszaütött a dolog, mert az emberek

egy idő után azt mondták, elég ebből a nyilvánvaló hazudozásból, ezt már tényleg nem lehet megtenni egy családos emberrel, pláne a gyerekével és a feleségével.

Fotó: Bodnár Patrícia / Index

Ettől függetlenül van bármi politikai haszna még egy ennyire átlátszóan hazug karaktergyilkossági kísérletnek is?

Nyereség valószínűleg még így is bőven volt benne: ha más nem, hogy ezzel is példát statuáljanak: mások is értsenek a szóból, és adott esetben cenzúrázzák magukat. Nézd, mit kapott Vona Gábor, kell ez nekem? Tényleg akarok én bármit is változtatni ebben az országban, ebben a városban, ebben a közösségben? Ja, hogy ez ezzel jár? Köszönöm szépen, nem való ez nekem. Hasonló, bár nyilván jóval kegyetlenebb példastatuálás zajlott Oroszországban a megmérgezett, majd bebörtönzött **Navalnij esetében** is. Akar-e ezután bárki Oroszországban Putyin ellensége lenni?

Többnyire a másik oldalon sem lábhoz tett fegyverrel várják a halált. Tudunk eseteket említeni, amikor visszanyalt a fagy, és az ellenfél frappáns reakciója miatt minden értelemben visszafelé sült el a karaktergyilkosság?

Például a kardiológusként is dolgozó győri polgármester, **Dézi Csaba András** másfél éve azzal ment elébe a támadásoknak, hogy közölte, hamarosan megjelenik róla egy videó, amin hálapénzt fogad el. Ilyen videó azóta sem jelent meg. Ugyanez a politika volt, amikor Márki-Zay Péter tavaly ősszel közzétette a honlapján azt a 60 oldalas

dokumentumgyűjteményt, amit állítása szerint a **Fidesz készített, hogy lejárassa**. Ezzel is azt üzenve, hogy neki nincs takargatnivalója.

Akkor pedig a humor működött, amikor Karácsony Gergely reagálva a kormányoldali vádakra, miszerint nincs nyelvvizsgálója, egy szellemes Facebook-posztban fejtette ki tavaly májusban, hogy „**bölcsibe nem jártam**, remélem, nem gond, óvodába Nyírtasson jártam, úgy emlékszem, egyszer elvettem más homokozólapátját, de már megbántam”. Utána le is szálltak az ügryről. Ugyanakkor azt a példát is megemlíthetem, amikor Orbán Viktort azzal támadták, hogy miért **magángéppel utazott BL-meccsre**, mire közölte: „Harminc éve így mentem. Jövő héten is így megyek, azután is így fogok menni.” És ezzel rövidre is zárta az ügyet.

A karaktergyilkosság szempontjából mi az, ami Magyarországon még tabunak számít?

Az egészségi állapotot továbbra sem szokás támadni. Vagy én legalábbis azóta sem tudok hasonló esetről, amikor 1992 nyarán megjelent Csurka István híres cikke, amelyben őszintén beszélt Antall József súlyos betegségéről, és ennek mentén arról, hogy ideje gondoskodni az utódlásról. Amikor a nagybeteg Horn Gyulát levették a terepről, ezen sem gúnyolódott senki, tiszteletben tartották.

Az Egyesült Államokban ezzel szemben egyáltalán nem tabu, hogy ki milyen egészségi állapotban van. Például Donald Trump elnöksége alatt végig téma volt, hogy éppen mit jelentettek róla az orvosai, amikor pedig Hillary Clinton egyszer megszédült a kampány ideje alatt, arról is rengeteget cikkezett az amerikai sajtó, és emiatt is ment az adok-kapok Trumppal 2016-ban.

Fotó: Bodnár Patrícia / Index

Hivatalosan is elstartolt a kampány, közeleg az országgyűlési választás. Mit vár? Már mint a karaktergyilkos lejárató kampányok szempontjából?

Nem sok jót. Korábban az volt a politikai marketing kommunikációs alapvetése, hogy még az elején kell negatív kampányt folytatni, majd onnan behúzni középre, ezzel is azt üzenve, hogy míg mindenki egymást gyilkolja, és ettől hatalmas válság van, én leszek az, aki a krízist megoldja. Ehhez képest ma már végig zajlik a negatív kampány, ami várhatóan elég durva lesz.

A gondosan elő- és bekészített lejárató kampányanyagok nyilvánosságra hozatalával általában megvárják, míg lezárul a jelöltállítás folyamata, ami után már nem lehet új jelöltet állítani. Vagyis a karaktergyilkosság helyben és országos szinten várhatóan **február 25. után indul**. Ugyanakkor én már most látok egyfajta telítődést az emberekben, különösen közel kétévnyi Covid-rémálmom és a vele járó komoly érzelmi terhelés után. Így eljöhethet az a pont, amikor annyira feszültté válik a helyzet, hogy végül az lesz a befutó, aki egy újabb botrányos ügy, még egy leleplező szexvideó előrántása helyett inkább mond két pozitív mondatot.

A válságmenedzser

Bóhm Kornél kommunikációs szakértő, kríziskommunikációs tanácsadó pályafutását újságíróként kezdte, majd onnan zsilipelt át a másik oldalra. Kifejezetten politikai

megbízás nincs, és nem is volt a praxisában soha, elsősorban céges eredetű márkakrízisek találják meg. Ugyanakkor, mint mondja, valamilyen szinten a politikai színt szinte minden esetben kezelni kell, mert Magyarországon alig létezik olyan ügy, amelyik ne lenne átpolitizálva. A karaktergyilkosság témaköre jó ideje foglalkoztatja, már a szakdolgozatait is a negatív kampányok és a politikai marketing működéséről írta, a témáról szóló frissen megjelent kötetét, illetve „Sem megerősíteni, sem cáfolni...” című, kríziskommunikációról szóló 2018-as kötetét egyaránt a tudományos ismeretterjesztés kategóriába sorolja.

(Borítókép: Bóhm Kornél. Fotó: Bodnár Patrícia / Index)

Ajánlom 96

Süti beállítások © 1999-2022 Index.hu Zrt.